

ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ»

Українська екологічна асоціація «Зелений світ» (далі «ЗС»), вважає, що фундаментальним правом людини є право на здорове життя в екологічно чистому середовищі. Єднання з природою, можливість користування всіма її дарами, лежить в основі щасливого, повнокровного і вільного життя людини.

Деградація природного середовища під впливом технічного наступу на природу, нівечить гармонію людського буття, спотворює духовний світ людини, робить її немічною і невилною. Виснаження ресурсів природи, породжує глобальні і регіональні проблеми, веде до всесвітнього Апокаліпсусу — загибелі людства.

Поділяючи глобальні турботи людства, сповідуючи філософію виживання, створення нового світового порядку без війн, насильства та екологічних катастроф, типу Чорнобильської, Аральської та інших, «ЗС» проголошує головним своїм пріоритетом рідну Україну — батьківщину народів, що проживають на цій древній слов'янській землі.

Екологічний стан України — наш спільний біль, наша колективна тривога, наша історична відповідальність.

Україна кінця ХХ століття охоплена екологічною кризою, яка в окремих регіонах перетворена на справжню екологічну катастрофу. Природне середовище України сплюн-

дроване. Стоїть перед загрозою зникнення не лише рідкісних представників флори, фауни, унікальних ландшафтів, але й перед фактом дедалі зростаючого винищення таких дорогих нашому серцю типових краєвидів і екосистем, як степові, лісові, гірські, що становлять красу і гордість України.

Україна, яка упродовж віків вважалася однією з найбагатших, найвроджайніших, найчарівніших країн Європи, відзначаючись сприятливими природними умовами, прекрасними родючими землями, здоровим кліматом, сьогодні перетворилася на місце концентрації підприємств важкої, видобувної, хімічної промисловості, атомних електростанцій, військових та інших об'єктів і просто звалищ, які спотворюють і забруднюють навколишнє середовище.

Сьогодні Україна веде сумний перел у Союзі та Європі за багатьма показниками серцево-судинних, онкологічних і генетичних захворювань.

Погіршення здоров'я народу України все більше визначається катастрофічним станом природного середовища поряд з низькою якістю життя в усіх його проявах: умови праці і відпочинку, житло і побут, харчування та охорона здоров'я, моральний стан. Особливо згубно ці чинники впливають на фізичне, психічне, моральне здоров'я дітей — майбутнього народу.

Кризова екологічна ситуація на Україні виникла внаслідок:

— дії екологічно байдужого економічного механізму в умовах відсутності суверенітету республіки, хижацької експлуатації ресурсів України союзними і республіканськими відомствами;

— бюрократичної організації суспільства і монополізації окремих галузей, надцентралізації, за умов яких той, хто приймає рішення, не уявляє всієї сукупності його екологічних наслідків; екологічної некомпетентності і безвідповідальності перед народом технократичного управлінського персоналу;

— низької технологічної культури виробництва і хижацької спрямованості використання природних ресурсів, повного пріоритету одержання продукту перед збереженням придатного для життя середовища;

— дегуманізації суспільства і деформації системи цінностей, прагнення до надмірно індустріального способу життя;

— наростання розриву між загальним культурним рівнем і моральним станом населення і зростанням технологізації життя: стан навколишнього середовища — це лише віддзеркалення поточного культурного стану нації, її духовності, її економіки;

— граничної слабкості суспільних структур і механізмів, у тому числі законодавства, які захищають природу.

«ЗС» закликає союзний і республіканський уряди, всі ланки політичної та економічної влади на Україні, зупинитися в гонитві за сьогоднішніми і дозерними економічними вигодами, що здобуваються ціною нещадної експлуатації природних ресурсів та людського здоров'я, треба негайно припинити нищення

тих багатств природи, які належать не лише нам, а й прийдешнім поколінням.

Тільки люди, які щиро люблять природу, яким небайдуже майбутнє своїх дітей, свого народу, можуть зупинити згубну руйнацію природного середовища. Тільки ті, хто відчуває свою відповідальність перед історією за долю України, здатні висунути альтернативні конструктивні програми виходу з екологічної кризи.

Відповідальність передусім лежить на тих, хто приймає важливі політичні, економічні, соціальні рішення, які безпосередньо впливають на екологічну ситуацію. Але й всі ми мусимо боротися зі своїми, проти-природними, егоїстичними, надмірно споживацькими звичками і вчинками. Кожному треба переглянути свою систему цінностей, віддавши перевагу пошані до природи, свободі самовираження, справжній моральності, що ґрунтується на істинно народних святошах — любові до землі, до нашого живого і сушого. Наша свідомість, наша воля повинні змінити закони суспільства, дія яких призвела до нинішнього катастрофічного стану природного середовища.

«ЗС» закликає об'єднуватися всіх, хто стурбований долею нашої землі і наших дітей, всіх, хто шукає шляхів виходу з екологічної кризи і готовий заради цього змінити своє мислення, свої звички і працювати над кардинальною зміною ставлення суспільства до природи, захищаючи рідний край, планету від технократичного плюндрування.

Рух за відновлення і збереження середовища — складова частина спільних дій людства за виживання, фізичне і моральне здоров'я нації, за повне розбродження, прогрес науки, освіти, культури.

Екологічний світогляд — невід'ємна частина нового політичного мислення. Світ може вижити, тільки навчившись мислити по-новому.

I. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

1. Право на гідне середовище — одне з основних прав людини, яке може бути реальним тільки за умови вільного і свідомого вибору з додержанням екологічної безпеки.

2. Першим кроком і основою формування більш гармонійних стосунків людини і природи повинна стати гуманізація, демократизація, деідеологізація і демілітаризація суспільства.

Права меншості не повинні порушуватися більшістю при підготовці альтернативних варіантів і прийнятті рішень незмінно треба прагнути до консенсусу.

3. Всі сфери життя і діяльності людини повинна пронизувати сучасна екологічна мораль, яка ґрунтується на безумовній повазі до священного дару життя, усвідомлення особистої відповідальності перед всесвітом, перед сьогочасними і прийдешніми поколіннями, прагненні передати їм більше, ніж взято від природи.

4. Історичну перспективу мають ті суспільні рухи та ідеї, практичне втілення яких не суперечить законномірному проходженню біосферних процесів. В економіці, політиці, вихованні пріоритетними мають бути екологічні вимоги.

5. В будь-якій діяльності необхідно віддавати перевагу збереженню природного характеру середовища, а не його техногенному перетворенню. Необхідно відмовитися від погляду на природу як на джерело

прибутків. Всі виробництва повинні орієнтуватися на технології, які зберігають природні ресурси і рекреаційний потенціал біосфери і не породжують відходів, котрі неможливо утилізувати.

6. Всі права на землю та її надра, рослинний покрив і тваринний світ, води й інші природні ресурси України належать всім громадянам України. Розпоряджатися ними можуть демократично вибрані Ради народних депутатів.

7. Дії «Зеленого світу» повинні спиратися на цілісну систему сучасних екологічних знань, вчення В. І. Вернадського про ноосферу та на прагнення забезпечити у майбутньому автотрофність планетарних проєктів людської діяльності.

II. НАПРЯМКИ І ЦІЛІ ДІЯЛЬНОСТІ

I. В сфері забезпечення здоров'я народу і формування екологічно довершеного способу життя.

Забезпечення фізичного і морального здоров'я людей, оптимально демографічної ситуації, якості життя нинішнього і майбутніх поколінь з основною метою при розв'язанні екологічних проблем. «ЗС» бореться проти забруднення середовища будь-якими токсичними речовинами фізичної, хімічної і біологічної природи, за підвищення рекреаційних якостей середовища, здоровий спосіб життя, за максимально можливе ослаблення соціальних конфліктів шляхом удосконалення суспільних відносин, зміни в системі цінностей і демілітаризації.

Враховуючи, що від забруднення середовища найбільше терплять діти і що вразливість їх організму

майже зовсім не враховується діючими нормативами, «ЗС» буде добиватися зниження меж гранично допустимих концентрацій і безумовно їх дотримання в місцях перебування дітей. «ЗС» сприятиме створенню індустрії екологічно чистого харчування, насамперед, дитячого.

«ЗС» підтримуватиме створення громадських організацій, рухів, комун, які виступатимуть за екологічно чистий спосіб життя, повсякденну фізичну культуру, відмову від алкоголю, тютюну, зловживання ліками.

2. В сфері права і захисту прав людини

«ЗС» наполягає на розробці концепції екологічного правопорушення і злочину, прийнятті законів, які передбачають покарання за екологічні злочини, за приховування і спотворення екологічної інформації, а також на розробці механізмів їх застосування.

Необхідно прийняти закони про ядерну енергетику, про екологічну експертизу проєктів, про заборону впровадження технологій, які не передбачають можливостей кінцевої утилізації побочної продукції та відходів.

«ЗС» буде допомагати сам і добиватися надання соціальної, медичної та іншої допомоги жертвам екологічних аварій і катастроф.

«ЗС» захищатиме права окремих осіб і будь-яких об'єднань на гідне середовище, буде захищати тих, хто зазнає переслідувань за природоохоронну і іншу «зелену» діяльність.

3. В сфері інформації

«ЗС» вважає, що інформація про стан навколишнього середовища, чистоту повітряного і водного басейнів, ґрунтів, продуктів харчування, шкідливість промислових виробів і виробництв, про стан здоров'я, генетику людини є відкритим здобутком суспільства.

«ЗС» протестуватиме всіма засобами, до судового позову включно, проти будь-якого засекречування. замовчування і спотворення екологічної інформації.

«ЗС» буде розвивати свої інформаційні структури і підтримуватиме створення незалежних засобів масової інформації.

«ЗС» буде використовувати всі доступні засоби для поширення екологічних знань і інформації з метою привернути увагу суспільства до проблем екології, охорони середовища, захисту живих істот, здоров'я людини, збереження неповторності найдрібніших куточків нашого краю і всієї планети.

«ЗС» вважає за необхідне створення Червоної книги екологічних рідкісних тварин України.

4. В сфері виховання і освіти

Необхідна гуманізація, деідеологізація та демілітаризація усіх форм освіти та виховання. «ЗС» вважає, що іграшкова зброя несумісна з вихованням гуманності та любові до природи.

З перших кроків розумного життя, дитина повинна прилучатися до природи, в ній знаходити основи гармонійного, гуманістичного, оптимістичного світогляду.

Екологічні знання мають поширюватися, в першу чергу, серед матеріалів, вихователів, учителів.

5. В сфері науки і культури

Розв'язання екологічних проблем, які стоять перед суспільством, вимагає глибокого дослідження фундаментальних проблем еволюції біосфери і людини, становлення неосфери, вдосконалення філософських концепцій прогресу суспільства, технологій.

«ЗС» сприятиме організації широкомасштабних досліджень біосферних явищ, здійсненню сучасного моніторингу, вивченню генетичних наслідків забруднення середовища, створенню інформаційних систем та математичних моделей для прогнозу розвитку екосистем України.

«ЗС» підтримує всілякі гіпотези, ідеї і проекти екологічно раціонального розвитку України, виступатиме за докорінну переорієнтацію відомчої в своїй основі науки, за створення більш досконалих, гуманістичних форм організації наукових досліджень.

«ЗС» вважає за необхідне створення громадського інституту екології України.

«ЗС» буде сприяти відродженню народних традицій, пісень, обрядів, в яких містяться моральні основи милосердя, дбайливого ставлення до природи, в яких є відчуття єдності людини з усім живим і нерозривним ланцюгом поколінь.

«ЗС» підтримує благородні прагнення церкви до формування свідомості добра, милосердя, пошани, любові і моральності в людському суспільстві; до відновлення зруйнованих та занедбаних культурно-історичних комплексів у їх природному оточенні.

6. У сфері планування, розміщення продуктивних сил, використання природних ресурсів

Основою ефективного використання продуктивних сил має бути суверенітет України.

«ЗС» буде домагатися режиму найбільшого сприяння тим способам діяльності, які з допомогою екологічно-нешкідливих технологій забезпечуватимуть одержання екологічно чистої продукції. Екологічно шкідливі технології повинні бути економічно не вигідними.

«ЗС» наполягає на перегляді цін на всі види природних ресурсів з тим, щоб їх економічно обґрунтований рівень забезпечував ефективність природокористування і скеровував технічний прогрес по шляху, що не погіршує якості життя людини. При цьому оцінка природних багатств повинна охоплювати їх багаторічний рекреаційний потенціал і естетико-виховне значення.

«ЗС» вважає першочерговим завданням, приведення розміщення виробництв у галузі енергетики, хімії, металургії і машинобудування у відповідність з вимогами оптимізації середовища, збереження рекреаційного потенціалу екосистем, допустимими екологічними навантаженнями.

«ЗС» вважає за необхідне добиватися зменшення темпів урбанізації, оздоровлення середовища міських агломерацій, в першу чергу, великих промислових центрів республіки.

«ЗС» вимагає, щоб на потребні відновлення і збереження природного середовища виділялися достатні матеріали й кадрові ресурси.

Пропозиції і плани щодо структурних змін в економіці, розміщення конкретних виробництв, витрат з централізованих фондів повинні вноситись на обговорення, з ключових питань — на референдум.

7. В сфері збереження ландшафту і екосистем

«ЗС» вважає своїм завданням всебічно сприяти загальнонаціональному відновленню любові і до своєї малої батьківщини, і до України, і до планети в цілому. Відновлення гармонії біосфери на Україні «ЗС» бачить у збільшенні площі біосферних і інших заповідників; водоохоронних зон річок, в організації громадської опіки над парками та іншими природними об'єктами, збереженні повноти генфонду флори і фауни.

«ЗС» виступає за відродження спотворених гідромеліорацією малих річок, за відновлення природно-історичних ландшафтів Дніпра, Дністра та інших рік України.

Формування техногенних ландшафтів повинно допускатися тільки в тих місцях, які визначаються допустимими антропогенними навантаженнями на екосистеми.

8. В сільському господарстві

Враховуючи, що одне з основних багатств України — її сільськогосподарський потенціал, «ЗС» вважає необхідним зупинити проектування і будівництво екологічно небезпечних виробництв у високопродуктивних сільськогосподарських районах, надаючи беззаперечну перевагу наукомістким маловідходним технологіям.

«ЗС» вважає своїм найважливішим завданням організацію охорони українських чорноземів і ґрунтів Півдня від ерозії, від катастрофічних втрат органічних речовин, погіршення фізикохімічних і структурних властивостей ґрунтів.

Необхідно знизити до розумних меж розораність сільськогосподарських угідь, відновити затоплені заплави Дніпра і водороздільні ліси, звести до мінімуму застосу-

вання ядохімікатів та інших хімічних методів боротьби з хворобами і шкідниками сільськогосподарських рослин, впровадити біологічну систему землеробства.

Економічною основою стабілізації сільського господарства повинні стати множиність форм власності і ведення господарства.

Необхідно зробити економічно вигідним виробництво чистих високоякісних продуктів харчування.

9. В енергетиці, промисловості та на транспорті

«ЗС» вважає доцільною орієнтацію на відновлювані джерела енергії і екологічно прийнятті варіанти теплової енергетики і буде добиватись збільшення ресурсів, які направляються на їх розвиток. Необхідно відновити малі ГЕС, розвивати біоенергетику, геліоенергетику на півдні України.

Ми вимагаємо припинити розвиток атомної енергетики на Україні, як такої, що потребує багато ресурсів, веде до значних порушень екосистем України, не має серйозних перспектив у майбутньому і являє собою реальну загрозу народу України і всьому людству. Вимагаємо розробити варіанти якнайшвидшого закриття Чорнобильської АЕС.

«ЗС» виступає за проголошення України без'ядерною зоною.

«ЗС» вважає необхідною розробку та реалізацію комплексу економічних та технічних заходів, спрямованих на енергозбереження в промисловості, сільському господарстві та побуті.

Питання відпуску електроенергії за кордон та її транзит через електричні мережі республіки необхідно вирішувати на засадах регіонального госпрозрахунку та республіканського суверенітету.

«ЗС» вважає за необхідне переорієнтацію промислового комплексу республіки на обмеження розвитку ресурсоемних, багатовідходних галузей промисловості, на пріоритетний розвиток наукоємних галузей, що не потребують великих затрат природних ресурсів і не утворюють значних об'ємів промислових відходів.

«ЗС» виступає за пріоритетний розвиток екологічно-чистих видів транспорту, насамперед електрофікованого, за обов'язкову нейтралізацію викидів двигунів внутрішнього спалення та переведення їх на газове паливо, за розробку і введення в експлуатацію нових економічних двигунів для дорожнього, авіаційного, річкового та морського транспорту.

«ЗС» вважає доцільним випереджаючий розвиток громадського транспорту, порівняно з особистим автотранспортом, закликає усіх користуватися велосипедами.

10. В сфері міжнародних контактів

З метою посилення довіри між народами, «ЗС» готовий співпрацювати з усіма урядовими і неурядовими природоохоронними і екологічними організаціями, що сприятиме більшій відкритості суспільства.

«ЗС» наполягатиме на активізації зусиль України на міжнародній арені, зокрема в галузі охорони навколишнього середовища, добиватиметься виконання зобов'язань по охороні природного середовища, взятих на себе УРСР і СРСР згідно з міжнародними угодами. Виступаючи за впровадження реального суверенітету республіки, «ЗС» разом з тим домагається її більш широкої участі в міжнародних екологічних організаціях, їх залучення до вирішення

проблеми відродження природи України. Особливу увагу «ЗС» приділятиме взаємодії громадських організацій, окремих громадян різних країн у сфері екології.

Для досягнення цілей, які ставить «ЗС», необхідно розв'язати велику кількість взаємопов'язаних проблем глобального, регіонального і локального рівня. При цьому «ЗС» констатує, що на сьогоднішній день вистачає інформації щодо більших точок екосистем краю, але ще не створено правових і економічних механізмів для прийняття оптимальних рішень і їх реалізації. Один з основних напрямків діяльності «ЗС» — всебічне сприяння створенню таких механізмів.

ІІ. ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Пропаганда екологічного світогляду, розповсюдження усіма засобами екологічних знань і інформації.

2. Утворення комісій, фондів, рад, народних університетів, клубів, гуртків, музеїв, літніх таборів і шкіл з метою організації екологічного виховання, освіти і конкретних природоохоронних дій.

3. Участь у роботі урядових і неурядових організацій, рухів, ініціатив, підготовка альтернативних пропозицій і проектів.

4. Створення громадських екологічних комітетів в регіонах, областях, містах, районах.

5. Організація відомчо незалежних наукових досліджень, проведення незалежної екологічної експертизи проектів, конкретної господарсько-екологічної діяльності.

6. Організація екологічних експедицій, екологічного моніторингу, створення банків даних і баз знань з питань екології.

7. Конференції, «круглі столи», диспути, лекції, семінари з усіх питань, про які йдеться в II розділі Програми «ЗС».

8. Видання газет, періодичних бюлетенів, книг, буклетів, листівок. інших матеріалів за тематикою «ЗС».

9. Координація діяльності і співпраця з екологічними та природоохоронними організаціями, налагод-

ження «гарячого зв'язку» по найважливіших міжрегіональних екологічних проблемах.

10. Залучення до розв'язання екологічних проблем республіки українців, що проживають за її межами.

11. Екологічні толоки, мітинги, демонстрації, марші, походи, бойкоти, пікетування підприємств, які забруднюють середовище.

12. Підготовка до створення партії «Зелених».

Програма прийнята на I з'їзді Української екологічної асоціації «Зелений світ» 29 жовтня 1989 року.

СТАТУТ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ»

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ АСОЦІАЦІЇ

1. Українська екологічна асоціація «Зелений світ» (далі ЗС) — добровільна громадська організація, створена для об'єднання зусиль громадян і організацій Української РСР у справі докорінного виправлення нинішньої катастрофічної екологічної ситуації на території республіки і забезпечення нормального співіснування людини та навколишнього середовища. Основні завдання ЗС полягають у залученні широких верств громадськості до активної діяльності по вирішенню екологічних проблем України шляхом реалізації ідей виживання, демократії і гуманізму. ЗС сприятиме забезпеченню громадянам УРСР права на здорове середовище проживання, що є одним з невід'ємних прав людини.

2. Фундатором ЗС є Український республіканський комітет захисту миру.

3. ЗС діє на засадах демократичного самоуправління, які не суперечать Конституції УРСР, згідно з Статутом і Програмою. Програма і Статут приймаються на з'їзді ЗС.

4. ЗС об'єднує та координує діяльність екологічних об'єднань і місцевих осередків ЗС, допомагає їм їх створенню. Поділяючи положення даного Статуту, вони діють згідно з ним, маючи в той же час свою внутрішню структуру, організаційну та фінансову самостійність. Діяльність ЗС будується на основі взаємодії з радянськими, державними і партійними органами, підприємствами, установами, кооперативами, науковими закладами, громадськими організаціями, а також співробітництва з міжнародними екологічними організаціями.

5. ЗС має свій друкований орган.

6. Основні напрямки і форми діяльності ЗС:

— наполеглива боротьба по припиненню діяльності, перепрофілюванню або вдосконаленню технологій виробництва тих народногосподарських об'єктів, які зумовлюють деградацію природного середовища і негативно впливають на здоров'я людини;

— участь у розробці законодавчих актів у галузі охорони навколишнього середовища, екологічно обгрунтованих програм розвитку промисловості, енергетики, транспорту та сільськогосподарства, а також у підготовці проектів постанов і рішень, у тому числі альтернативних, що стосуються збереження і оздоровлення природного середовища;

— створення банку інформації про екологічну ситуацію на Україні;

— проведення громадських екологічних експертних проектів розміщення будівництва та реконструкції промислових підприємств, об'єктів енергетики, транс-

порту та сільського господарства із залученням фахівців, органів масової інформації та громадськості;

— формування в суспільстві екологічного світогляду та виховання екологічної культури населення УРСР;

— широке ознайомлення громадськості з провідними ідеями та досягненнями в галузі охорони навколишнього середовища та національного використання природних ресурсів;

— здійснення громадського контролю за діяльністю і кадровою політикою державних природоохоронних органів, а також за дотриманням природоохоронного законодавства та раціональним використанням природних ресурсів;

— організація і проведення наукових конференцій, семінарів, лекцій, конкурсів, прес-конференцій, пікетування, мітингів, демонстрацій та інших заходів з екологічних питань;

— забезпечення гласності результатів екологічних спостережень та експертиз;

— порушення питань перед радянськими і природоохоронними органами про притягання до адміністративної, матеріальної та кримінальної відповідальності службових осіб, діяльність або бездіяльність яких приводить до екологічних правопорушень;

— обговорення світоглядних проблем та ідей про взаємодію суспільства і навколишнього середовища;

— здійснення широкого співробітництва з громадськими екологічними та антивоєнними організаціями, що виступають за врятування людства від екологічної кризи, загрози ядерної війни;

— активна участь у миротворчих і природоохоронних заходах Українського комітету захисту миру.

ІІ. ЧЛЕНИ СЗ ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА

7. Члени ЗС можуть бути індивідуальними та колективними.

Членами ЗС можуть бути громадяни, які визнають Програму і Статут ЗС, беруть активну участь у природоохоронній діяльності і входять до складу одного з осередків чи виборного органу ЗС.

Колективними членами ЗС можуть бути:

— екологічні об'єднання (асоціації, комітети, товариства, спілки, клуби, дружини, гуртки, кооперативи, науково-технічні центри т. і.);

— осередки ЗС на підприємствах, в установах і організаціях;

— селищні, районні, міські, обласні та регіональні осередки або центри ЗС.

Об'єднання, осередки та центри ЗС створюються з ініціативи громадян на підприємствах і в установах, областях, районах, містах, селищах. Центри можуть об'єднувати місцеві осередки і координувати їх діяльність в регіоні, а також обирати секретаріат, раду, колегію експертів тощо.

8. Прийом громадян у члени ЗС проводять екологічні об'єднання, місцеві осередки, виборні органи ЗС. Членські внески ЗС складаються добровільно.

Члену ЗС видається посвідчення та нагрудний знак.

9. Прийом колективних членів у ЗС здійснює Зелена рада ЗС на підставі письмового звернення.

10. Члени ЗС мають право:

— обирати і бути обраними до всіх органів ЗС;

— брати участь у всіх заходах ЗС;

— вносити на розгляд виконавчих органів ЗС будь-які питання, що стосуються його діяльності, брати участь в обговоренні цих питань, мати інформацію про діяльність ЗС;

— отримувати повну інформацію про стан навколишнього середовища від адміністрації підприємств і установ, лікувально - профілактичних закладів, санітарно - епідеміологічної служби, Рад народних депутатів, засобів масової інформації.

11. Колективні члени ЗС:

— мають право на власні ініціативи та акції, які спрямовані на розв'язання екологічних проблем;

— можуть рекомендувати своїх представників до складу виборних органів ЗС всіх рівнів та направляти своїх представників для участі в заходах ЗС;

— дбають про втілення в життя природоохоронних принципів, допомагають матеріальними та іншими засобами в практичному здійсненні головних завдань ЗС.

12. Члени ЗС зобов'язані:

— дотримуватись вимог Статуту та природоохоронного законодавства;

— брати активну участь у роботі місцевого осередку або іншого органу ЗС, боротися за здійснення Програми ЗС;

— особистим прикладом стверджувати прин-

ципи дбайливого відношення до природи. Брати безпосередню участь у роботі по поліпшенню екологічної ситуації в республіці, за місцем праці, навчання та проживання;

13. Члени ЗС можуть вийти з асоціації за власним бажанням або бути виключені рішенням виборного органу ЗС за дії, які несумісні з положеннями Статуту і Програми ЗС.

III. ОРГАНІЗАЦІОННА СТРУКТУРА АСОЦІАЦІЇ

14. Вищим органом ЗС є республіканський з'їзд, який скликається один раз в два роки. З ініціативи або на вимогу однієї третини осередків ЗС у зв'язку з надзвичайними подіями може бути скликаний позачерговий з'їзд ЗС.

Делегатами з'їзду обираються представники осередків ЗС та інших колективних членів. Норма представництва та порядок обрання визначає виконавчий орган ЗС.

15. З'їзд:

— обирає Зеленої раду, Голову ЗС та його заступників, Секретаріат, керівників виконавчих

органів, редактора контрольно-ревізійної комісії;

— засідує Колегію експертів, екологічний фонд при ЗС, правову комісію та редакційну колегію;

— заслушує та затверджує звіти Зеленої ради і контрольно-ревізійної комісії;

— визначає основні напрями, форми та методи роботи ЗС.

16. Зелена рада:

— є головним та виконавчим і представницьким органом ЗС, який координує діяльність ЗС у період між з'їздами, спрямовує роботу ЗС на реалізацію Програми та здійснення статутних завдань;

— обирається з'їздом ЗС;

— збирається не менше як двічі на рік;

— скликає з'їзд ЗС;

— розглядає пропозиції з екологічних питань, організовує громадські екологічні експертизи, висловлює від імені ЗС ставлення до поточних проблем екологічного характеру та подає пропозиції до державних та громадських організацій і установ УРСР та Союзу РСР;

— розглядає актуальні питання охорони навколишнього середовища республіки;

— має право законодавчої ініціативи, право позову до державних підприємств та установ, кооперативів з приводу заподіяної шкоди природному середовищу;

— представляє ЗС в державних і громадських організаціях республіки та Союзу РСР і підтримує з ними зв'язки;

— висуває кандидатів у депутати Верховної Ради УРСР і місцевих Рад народних депутатів Української РСР, виявляє їм підтримку під час виборної кампанії;

— делегує представників по складу громадських комітетів і комісії при Верховній Раді УРСР та інших державних установ;

— розвиває зв'язки з екологічними союзами та закордонними організаціями;

— призначає Колегію експертів, Правління екофонду і Правову комісію;

— призначає редколегію друкованого органу ЗС, визначає назву, об'єм та періодичність видання;

— приймає до ЗС колективних членів;

— розглядає і затверджує кошториси витрат, бухгалтерські звіти і баланси, кількість і персональний склад штатних працівників ЗС.

Рішення приймається Зеленою радою при наявності більше половини її членів.

17. Секретаріат ЗС:

— є постійно діючим органом ЗС, що координує його діяльність у період між засіданнями Зеленої ради і веде поточну організаційну роботу в напрямках, накреслених з'їздом і Зеленою радою;

— обирається з'їздом ЗС;

— веде роботу по створенню регіональних центрів та місцевих осередків ЗС;

— здійснює постійний зв'язок з громадськістю, радянськими та партійними органами, державними установами та кооперативами, засобами масової інформації;

— вирішує поточні питання зв'язків з екологічними організаціями;

— розробляє проекти регламентуючих документів ЗС;

— веде фінансово-господарську діяльність згідно зі Статутом, рі-

шеннями з'їзду та Зеленої ради;

— висвітлює питання діяльності ЗС перед громадськістю та державними органами.

18. Колегія експертів ЗС:

— є постійно діючим органом ЗС і здійснює науково-технічне забезпечення діяльності асоціації;

— створює для незалежних наукових досліджень і екологічних експертиз на громадських і госпрозрахункових засадах центри, кооперативи, тимчасові творчі колективи та організовує їх роботу і взаємодію;

— здійснює наукову та експертну допомогу місцевим осередкам і колективним членам ЗС, організовує наукове співробітництво ЗС з закордонними фахівцями та екологічними організаціями, сприяє направленню вітчизняних фахівців за кордон для підвищення екологічної кваліфікації.

19. Екологічний фонд ЗС

є постійно діючим органом асоціації, який здійснює фінансово-технічне забезпечення природоохоронної діяльності ЗС, проведення екологічних експертиз та наукових досліджень.

20. Правова комісія є постійно діючим органом ЗС, який здійснює юридичне забезпечення діяльності ЗС, захист членів ЗС від утискувань та переслідувань за природоохоронну діяльність, ставить питання про відповідальність службових осіб, що своїми діями нищать природу та порушують природоохоронне законодавство.

21. Контрольно-ревізійна комісія здійснює контроль за дотриманням Статуту ЗС і виконанням прийнятих з'їздом рішень, перевіряє організаційну, господарську та фінансову діяльність виконавчих органів ЗС. Місцеві контрольно-ревізійні комісії не підконтрольні в своїй діяльності центральному контрольно-ревізійному органу.

IV. КОШТИ, МАЙНО ТА ШТАТИ ЗС

22. Кошти ЗС утворюються за рахунок:

— добровільних внесків фундатора, колективних та індивідуальних членів, організації і установ;

— грошових надходжень від лекційної діяльності, благодійних концертів та інших заходів;

— прибутків від природоохоронної діяльності ЗС, проведення екологічних експертиз, господарських робіт;

— доходів від функціонування підприємств, у тому числі акціонерних, кооперативів і науково-технічних центрів, створених ЗС, продажу товарів з символікою ЗС та іншої господарської діяльності;

— використання агрибутики ЗС;

— видавничої діяльності;

Можливо грошові надходження від організації і громадян інших країн.

23. Кошти ЗС використовуються для здійснення природоохоронної пропагандистської, наукової, культурно-освітньої та інших видів діяльності екологічного напрямку відповідно до

даного Статуту, а також на придбання матеріально-технічних засобів для забезпечення діяльності ЗС і на утримання необхідного штатного персоналу ЗС.

24. ЗС має своїх штатних працівників для організаційного, фінансового та технічного забезпечення діяльності асоціації.

25. ЗС і його осередки в процесі природоохоронної діяльності звільняються від сплати податків, митних та інших сплат в державний бюджет в установленому порядку.

V. ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

ЗС

26. ЗС та його місцеві осередки мають право юридичної особи. Вони мають право на відкриття рахунків в установах Держбанку, печатки, штампи та бланки, із своїм найменуванням.

27. ЗС має свою емблему та символіку. Атрибутика ЗС затверджується з'їздом і виготовляється за згодою Зеленої ради. Використання емблеми і символіки ЗС

за межами структур асоціації дозволяється тільки за згодою Секретаріату.

28. Українська екологічна асоціація «Зелений

світ» може бути ліквідована рішенням з'їзду ЗС. Усе майно, що залишається після припинення діяльності ЗС, використовується в установленому порядку.

**Статут прийнятий і
з'їздом Української
екологічної асоціації
«Зелений світ».**

29 жовтня 1989 року.

